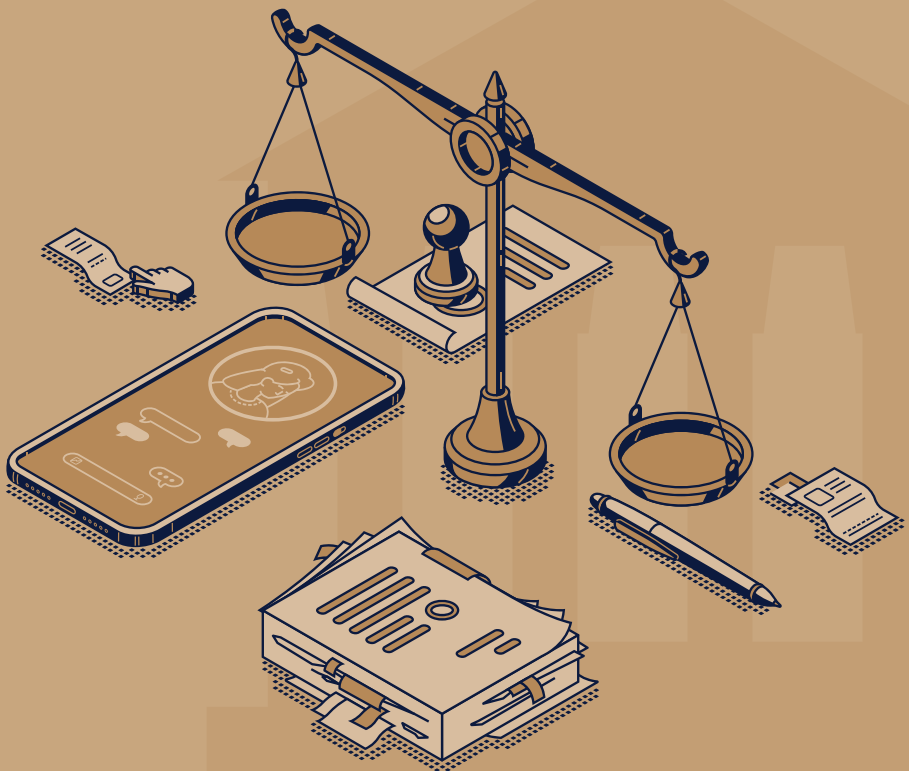


# MAGYAR TUDOMÁNY ÜNNEPE

## Számviteli és jogi válaszok a globális kihívásokra





SZÁMVITELI ÉS  
JOGI INTÉZET



A MAGYAR  
TUDOMÁNY  
ÜNNEPE

# Magyar Tudomány Ünnepe

**A számvitel és a gazdasági jog a társadalom  
szolgálatában**

ISBN 978-963-503-957-9

ISBN 978-963-503-958-6 (e-book)

2024. november 29.

# Konferencia programja

09:00–09:20 **Dr. Lakatos László Péter**, Számviteli és Jogi Intézet, Intézetvezető:  
Az igazságügyi szakértői munka a tudomány és a jog keresztmetszetében

09:20–9:40 **Tarpataki Eleonóra**, mesteroktató:  
Minőségbiztosítás a felsőoktatásban

9:40–10:00 **Kácsor Andrea**, mesterszakos hallgató:  
IFRS 18 – Új alapok, nagy elvárások

10:00–10:20 **Zanócz Anett**, PhD hallgató: Fenntarthatósági jelentések: magyar nagyvállalatok tapasztalatai és tanulságai az elmúlt évek szabályozási változására tekintettel

10:20–10:40 **Dr. Adorján Csaba**, adjunktus:  
Fenntarthatósági jelentés és könyvvizsgálata

10:40–11:00 *Kávészünet*

11:00–11:20 **dr. Szabó Mária Laura**, PhD hallgató: A szolvencia és a kockázat egyensúlya: A Szolvencia II hatása az európai biztosítók pénzügyi stratégiáira

11:20–11:40 **Kovács Lilla**, PhD hallgató: A részvényalapú kifizetések kockázatai és ezek hatása az ilyen típusú juttatások alkalmazására az egyes országokban

11:40–12:00 **Kertész Réka**, PhD hallgató: Az eÁfa – új korszak az áfabevallásban

12:00–12:20 **Langmár Anna**, mesterszakos hallgató:  
A Pillar 2 és az adókedvezmények

12:20–12:50 *Ebédészünet*

12:50–13:10 **Czoboly Gergely**, docens: A Pillar 2 számviteli vonatkozásai

13:10–13:30 **Prof. Dr. Lukács János**, Számvitel Tanszék, Tanszékvezető:  
Kisebb gazdálkodó egységek könyvvizsgálatának standardja



A MAGYAR  
TUDOMÁNY  
ÜNNEPE

TUDOMÁNY: VÁLASZOK A GLOBÁLIS KIHÍVÁSOKRA

# Agenda of the conference

09:00–09:20	<b>Dr. László Péter Lakatos</b> , Head of the Institute of Accounting and Law: <b>The work of forensic accounting experts at the intersection of science and law</b>
09:20–9:40	<b>Eleonóra Tarpataki</b> , Master Lecturer: <b>Quality assurance in higher education</b>
9:40–10:00	<b>Andrea Kácsor</b> , master's student: <b>IFRS 18 –New foundations, high expectations</b>
10:00–10:20	<b>Anett Zanócz</b> , Ph.D student: <b>Sustainability reporting: experiences and learnings of large Hungarian companies in the light of recent regulatory changes</b>
10:20–10:40	<b>Dr. Csaba Adorján</b> , Assistant Professor: <b>Sustainability reporting and assurance</b>
10:40–11:00	<i>Coffee break</i>
11:00–11:20	<b>dr. Mária Laura Szabó</b> , Ph.D student: <b>Balancing Solvency and Risk: The impact of solvency II on the financial strategies of European insurers</b>
11:20–11:40	<b>Lilla Kovács</b> , Ph.D student: <b>The risks of share-based payments and their impact on the use of this type of benefits in different countries</b>
11:40–12:00	<b>Réka Kertész</b> , Ph.D student: <b>eÁfa – A new era in VAT returns</b>
12:00–12:20	<b>Anna Langmár</b> , master's student: <b>Tax incentives in the light of the global minimum tax</b>
12:20 – 12:50	<i>Lunch break</i>
12:50–13:10	<b>Gergely Czoboly</b> , Associate Professor: <b>Current issues of the global minimum tax</b>
13:10–13:30	<b>Prof. Dr. János Lukács</b> , Head of Department of Accounting: <b>Audit standards for smaller entities</b>



HUNGARIAN  
SCIENCE  
FESTIVAL

SCIENCE: ANSWERS TO GLOBAL CHALLENGES

# Bevezető gondolatok

**ÖRÖMMEL MUTATJUK BE A BUDAPESTI CORVINUS EGYETEM SZÁMVITELI ÉS JOGI INTÉZETE ÁLTAL MEGRENDEZETT 2024-ES MAGYAR TUDOMÁNY ÜNNEPE KONFERENCIA ABSZTRAKTKÖTETÉT „A SZÁMVITEL ÉS A GAZDASÁGI JOG A TÁRSADALOM SZOLGÁLATÁSBAN” CÍMMEL. MINDEN ÉV NOVEMBERÉBEN A KONFERENCIA LÁTHATÓVÁ IS TESZI ELKÖTELEZETTSÉGÜNKET A TUDOMÁNY ÉS A KUTATÁS IRÁNT, IDÉN KIEMELVE TUDOMÁNYTERÜLETÜNK ÉS KÖZÖSSÉGÜNK TÁRSADALMI SZOLGÁLATÁT.**

A Magyar Tudomány Ünnepe hagyományként az egyik meghatározó eseménye a tudományos közösségünknek, lehetőséget biztosítva az oktatók, a hallgatók és a piaci szereplők szakmai találkozására. Az idei eseményen 11 előadó osztotta meg gondolatait a számvitel és a gazdasági jog területéről. A konferencia lehetőséget kínált a kutatóknak és a szakembereknek arra, hogy megosszák egymással eredményeiket, tapasztalataikat, megvitassák kihívásaikat, és hozzájáruljanak egymás fejlődéséhez.

Az idei konferencia fő témái között szerepelt az igazságügyi szakértés helye a tudomány szolgálatában, a felsőoktatás minőségbiztosítása, a fenntarthatósági jelentések hazai tapasztalatai és a hozzájuk kapcsolódó könyvvizsgálati kérdések. Az előadások során szó volt az IFRS 18 új számviteli szabvány bevezetéséről, a szolvencia hatásáról a biztosítók pénzügyi stratégiájára, a részvényalapú kifizetések kockázatairól.

Három előadás foglalkozott adózási kérdésekkel. Az első az eÁFA bevezetésének új korszakát tárta fel, a következő két előadás a globális minimumadó (Pillar 2) következményeibe engedett betekintést az adókedvezményekre, illetve a számviteli vonatkozásokra tekintettel. A konferenciát a kisebb gazdálkodó egységek könyvvizsgálatáról szóló előadás zárta.

Jó olvasást kívánnak a konferencia szervezői és az absztraktkötet szerkesztői!

**Zanócz Anett**

**Fábics István**

# Introduction

WE ARE PLEASED TO PRESENT THE ABSTRACT VOLUME OF THE 2024 HUNGARIAN SCIENCE CELEBRATION CONFERENCE ENTITLED “ACCOUNTING AND ECONOMIC LAW IN THE SERVICE SOCIETY”, ORGANISED BY THE INSTITUTE OF ACCOUNTING AND LAW OF CORVINUS UNIVERSITY OF BUDAPEST. EACH NOVEMBER, THE CONFERENCE ALSO GIVES VISIBILITY TO OUR COMMITMENT TO SCIENCE AND RESEARCH, THIS YEAR HIGHLIGHTING THE SOCIAL SERVICE OF OUR DISCIPLINE AND OUR COMMUNITY.

The Hungarian Science Festival is traditionally one of the defining events of our academic community, providing an opportunity for academics, students and market players to meet professionally. This year’s event featured 11 speakers sharing their thoughts on accounting and business law. The conference provided an opportunity for researchers and practitioners to share their findings and experiences, discuss their challenges and contribute to each other’s development.

The main themes of this year’s conference included the place of forensic expertise in the service of science, quality assurance in higher education, domestic experiences with sustainability reporting and related audit issues. Presentations included the introduction of the new accounting standard IFRS 18, the impact of solvency on the financial strategy of insurers, and the risks of share-based payments.

Three presentations dealt with tax issues. The first one explored the new era of the introduction of the VAT, the next two presentations gave an insight into the implications of the global minimum tax (Pillar 2) with regard to tax benefits and accounting implications. The conference concluded with a presentation on auditing smaller entities.

The conference organisers and the editors of the abstract wish you a good read!

**Anett Zanócz**

**István Fábics**

# Absztraktok/Abstracts

Az igazságügyi szakértői munka a tudomány és a jog keresztmetszetében <b>Dr. Lakatos László Péter</b> .....	7
The work of forensic accounting experts at the intersection of science and law <b>Dr. László Péter Lakatos</b> .....	8
Fenntarthatósági jelentés és könyvvizsgálata <b>dr. Adorján Csaba</b> .....	9
Sustainability report and audit <b>dr. Csaba Adorján</b> .....	10
IFRS 18 – Új alapok, nagy elvárások <b>Kácsor Andrea</b> .....	11
IFRS 18 – New foundations, high expectations <b>Andrea Kácsor</b> .....	12
Az eÁFA – új korszak az áfabevallásban <b>Kertész Réka</b> .....	13
eÁFA – A new era in VAT returns <b>Réka Kertész</b> .....	14
Könyvvizsgálói asszisztencia digitalizált iskolaszövetkezet segítségével <b>Menyhért Kristóf</b> .....	15
Audit assistance with the help of a digital student cooperative <b>Kristóf Menyhért</b> .....	16
A részvényalapú kifizetések kockázatai és ezek hatása az ilyen típusú juttatások alkalmazására az egyes országokban <b>Kovács Lilla</b> .....	17
The risks of share-based payments and their impact on the use of this type of benefits in different countries <b>Lilla Kovács</b> .....	18
Fenntarthatósági jelentések: magyar nagyvállalatok tapasztalatai és tanulságai az elmúlt évek szabályozási változására tekintettel <b>Zanócz Anett</b> .....	19
Sustainability reporting: experiences and learnings of large Hungarian companies in the light of recent regulatory changes <b>Anett Zanócz</b> .....	20

A nonprofit és a forprofit érdekhordozók közötti különbség <b>Fábics István</b> .....	21
The usefulness of the financial reports <b>István Fábics</b> .....	22
A szolvencia és a kockázat egyensúlya: A Szolvencia II hatása az európai biztosítók pénzügyi stratégiáira <b>dr. Szabó Mária Laura</b> .....	23
Balancing solvency and risk: the impact of solvency II on the financial strategies of European insurers <b>dr. Mária Laura Szabó</b> .....	24
Adókedvezmények a globális minimumadó tükrében <b>Langmár Anna</b> .....	25
Tax incentives in the light of the global minimum tax <b>Anna Langmár</b> .....	26
Minőségbiztosítás a felsőoktatásban <b>Tarpataki Eleonóra</b> .....	27
Quality assurance in higher education <b>Eleonóra Tarpataki</b> .....	28
A globális minimumadó aktuális kérdései <b>Czoboly Gergely</b> .....	29
Current issues of the global minimum tax <b>Gergely Czoboly</b> .....	30
A kisebb gazdálkodó egységek könyvvizsgálati standardja <b>Prof. Dr. Lukács János</b> .....	31
Audit standards for smaller entities <b>Prof. Dr. János Lukács</b> .....	35



# Az igazságügyi szakértői munka a tudomány és a jog keresztmetszetében

---

**DR. LAKATOS LÁSZLÓ PÉTER<sup>1</sup>**

**Kulcsszavak:** igazságügyi szakértés, számvitel, jog, közbizalom

Az igazságügyi szakértői munka a tudomány és a jog keresztmetszetében álló szakmai tevékenység, amely közérdeket szolgál az igazság szolgáltatásában. Az igazságügyi szakértő olyan független, pártatlan személy, aki saját szakterületén szerzett mélyreható tudását alkalmazza jogi eljárások során, hogy objektív, tényszerű alapot biztosítson a döntéshozatalhoz. E munka révén a tudományos eredmények a bíróságok és más hatóságok számára közvetlenül hozzáférhetővé válnak, amelyek különféle ügyekben – legyen szó büntető-, polgári- vagy közigazgatási perről – segítik a bizonyítást és az igazság megállapítását.

A szakértői munka szerves része a tudományos módszerek alkalmazása, amely megköveteli a szakértőtől, hogy következetesen és szigorúan ragaszkodjon a tényekhez és az objektív elemzéshez. A szakértő által készített vélemény alapját mindig ellenőrizhető tények, adatok és tudományos módszerek adják, amelyeket a jogi eljárás kontextusában is értelmezni tud. Ezáltal biztosítja, hogy a tudományos igazság és a jogrend követelményei egyaránt érvényesüljenek.

A tudomány szolgálatában álló szakértői munka tehát nem csupán egy szakmai kihívás, hanem komoly társadalmi felelősség is. Az igazságszolgáltatásba vetett közbizalom megőrzése szempontjából elengedhetetlen, hogy a szakértő mindig pártatlanul, a tudomány és a jog szellemében járjon el. Az igazságügyi szakértő hozzájárulása ezért nemcsak az egyes ügyekben lehet meghatározó, hanem a társadalmi igazságérzet fenntartásában is központi szerepet tölt be.

---

<sup>1</sup> lakatos@uni-corvinus.hu

# The work of forensic accounting experts at the intersection of science and law

---

**DR. LÁSZLÓ PÉTER LAKATOS**

**Kulcsszavak:** forensic, accounting, law, public trust

Forensic accounting is a professional activity at the intersection of science and law, serving the public interest in the service of justice. A forensic expert is an independent, impartial person who applies his or her in-depth knowledge of his or her field of expertise to legal proceedings in order to provide an objective, factual basis for decision-making. Through this work, scientific results are made directly available to the courts and other authorities to assist in providing evidence and establishing the truth in a variety of cases, whether criminal, civil or administrative.

An integral part of expert work is the application of scientific methods, which requires the expert to adhere consistently and rigorously to facts and objectivity. analysis. The expert's opinion is always based on verifiable facts, data and scientific methods, which he can interpret in the context of the legal process. This ensures that the requirements of both scientific truth and the rule of law are respected.

Expert work in the service of knowledge is, therefore, not only a professional challenge but also a major social responsibility. The expert must always act impartially and in the spirit of science and law to preserve public confidence in the administration of justice. Therefore, the contribution of the forensic expert can be decisive not only in individual cases but also in maintaining a sense of justice in society.

# Fenntarthatósági jelentés és könyvvizsgálata

---

**DR. ADORJÁN CSABA<sup>2</sup>**

**Kulcsszavak:** Fenntarthatósági jelentés, könyvvizsgálat, speciális minősítés, határértékek

Egy újfajta beszámolási kötelezettség a Fenntarthatósági jelentés, amelyben a fenntarthatósági kérdésekre vonatkozó információkat kell bemutatni. Fenntarthatósági kérdéseknek a környezeti és a társadalmi kérdések, az emberi jogok, valamint az irányítási kérdések minősülnek. A fenntarthatósági jelentést az üzleti jelentésben egyértelműen azonosítható módon, az üzleti jelentés egy külön szakaszában kell szerepeltetni.

Fenntarthatósági jelentést kell készíteni annak a vállalkozónak, amelynél az üzleti évet megelőző két – egymást követő – üzleti évben a mérleg fordulónapján a következő három mutatóérték közül bármelyik kettő meghaladta az alábbi határértéket (a mérlegfőösszeg a 10 milliárd forintot, az éves nettó árbevétel a 20 milliárd forintot, az üzleti évben átlagosan foglalkoztatottak száma a 250 főt. Minden esetben vonatkozik a Fenntarthatósági jelentés készítési kötelezettség a mikrogyártóknak nem minősülő közérdeklődésnek kitett vállalkozásra (fokozatos hatályba lépés).

A fenntarthatósági minősítéssel rendelkező kamarai tag könyvvizsgáló, könyvvizsgáló cég korlátozott bizonyosságot nyújtó megbízás alapján kell, hogy véleményt adjon arról, hogy a fenntarthatósági jelentés teljesíti-e a fenntarthatósági jelentésre vonatkozó előírásait, beleértve a fenntarthatósági jelentés fenntarthatósági beszámolási standardoknak való megfelelését, a vállalkozó által az említett fenntarthatósági beszámolási standardoknak megfelelően jelentett információk azonosítására szolgáló folyamatot és a fenntarthatósági jelentés megjelölésére vonatkozó követelmény teljesítését [Szt. 95/1. § (1) bekezdése], valamint, hogy teljesíti-e az EU releváns irányelvében [(EU) 2020/852 rendelet 8. cikk] szereplő beszámolási követelményeket.

---

<sup>2</sup> adorjan.csaba@uni-corvinus.hu

# Sustainability report and audit

---

**DR. CSABA ADORJÁN**

**Keywords:** Sustainability report, audit, special rating, limits

A new type of reporting requirement is the Sustainability Report, in which information on sustainability issues must be presented. Sustainability issues include environmental and social issues, human rights and governance issues. The sustainability report should be clearly identified in the annual report in a separate section of the annual report.

A sustainability report must be prepared for an entrepreneur who, on the balance sheet date of any two of the following three indicators (balance sheet total of HUF 10 billion, annual net turnover of HUF 20 million, average number of employees during the financial year of 250 persons, average number of employees during the financial year, average number of employees during the financial year) exceeds the following thresholds in any two consecutive financial years preceding the financial year. In all cases, the obligation to prepare a Sustainability Report applies to public interest entities that are not micro-entities (phased entry into force).

A member auditor or audit firm with a sustainability rating must provide an opinion on the basis of a limited assurance engagement as to whether the sustainability report meets the requirements for sustainability reporting, including the sustainability report's compliance with the sustainability reporting standards, the process for identifying the information reported by the contractor in accordance with those sustainability reporting standards and the requirement to label the sustainability report [Szt. 95/1 (1)] and whether it complies with the reporting requirements of the relevant EU Directive [(EU) 2020/852 Regulation Article 8].

# IFRS 18 – Új alapok, nagy elvárások

---

**KÁCSOR ANDREA<sup>3</sup>**

**Kulcsszavak:** IFRS 18, nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok, beszámolóképzés, eredménykimutatás

A Nemzetközi Számviteli Standardok Testülete [International Accounting Standards Board (IASB)] – a testület, amely a nemzetközi számviteli standardokat (továbbiakban: IFRS-ek) elfogadja és kibocsátja –, 2024. április 9-én hozta nyilvánosságra az IFRS 18 A pénzügyi kimutatások prezentálása és közzététele című standardot (továbbiakban: IFRS 18), amely 2027. január 1-jén lép hatályba. Az Európai Unióban történő alkalmazás feltétele, hogy az Európai Pénzügyi Beszámolási Tanácsadó Csoport [European Financial Reporting Advisory Group (EFRAG)] is jóváhagyja a standardot, a folyamat várhatóan 2025 végére fejeződik be. A standard korábbi alkalmazása megengedett lesz. Az új standard alapjaiban változtat például az eredménykimutatás struktúráján, így fontos, hogy a gazdálkodók időben felkészüljenek az alkalmazásra.

Az IASB az eddig alkalmazott IAS 1 Pénzügyi kimutatások prezentálása című standardot nem módosítani kívánta, hanem egy teljesen új standardot hozott létre. Kutatásomban azt is vizsgálom, milyen jellegű és mértékű változások figyelhetők meg a két standard között, beleértve a technikai és strukturális módosításokat is. Egy kiválasztott magyar tőzsdén megtalálható vállalat példáján keresztül azt is levezetem, az újdonságok milyen mértékben fogják érinteni azokat, akik beszámolójukat az IFRS-ek szerint készítik el. Ugyanakkor arra is keresem a választ, hogy az érintettek hogyan vélekednek az új standardról. Ennek kiderítése érdekében interjút kértem a magyar tőzsdén Prémium Részvényeket kibocsátó vállalatoktól, mivel ők beszámolójukat a számvitelről szóló 2000. évi C. törvényben meghatározottak szerint biztosan az IFRS-ek szerint állítják össze.

---

<sup>3</sup> andrea.kacsor@pacioli.hu

# IFRS 18 – New foundations, high expectations

---

ANDREA KÁCSOR

**Keywords:** IFRS 18, international financial reporting standards, financial reporting, income statement

The International Accounting Standards Board (IASB), the board that adopts and issues international accounting standards (IFRSs), published IFRS 18 Presentation and Disclosure in Financial Statements (IFRS 18) on 9th April 2024, which will be effective from 2027. Adoption in the European Union is subject to endorsement by the European Financial Reporting Advisory Group (EFRAG), a process expected to be completed by the end of 2025. Earlier application of the standard will be permitted. The new standard will fundamentally change, for example, the structure of the income statement, so it is important that entities prepare for its adoption in time.

The IASB did not intend to amend IAS 1 Presentation of Financial Statements, which has been in use until now, but they created a completely new standard. In my research I also examine the nature and extent of the changes between the two standards, including technical and structural changes. Using the example of a selected company listed on the Hungarian stock exchange, I also derive the extent to which the new features will affect those who prepare their accounts in accordance with IFRSs. At the same time, I also seek to find out how stakeholders perceive the new standard. In order to find out, I interviewed companies that issue Premium Shares on the Hungarian stock exchange, as they certainly prepare their accounts in accordance with IFRS as defined in Act C of 2000 on Accounting.

# Az eÁFA – új korszak az áfabevallásban

---

**KERTÉSZ RÉKA<sup>4</sup>**

**Kulcsszavak:** eÁFA, áfabevallás, digitalizáció, adórendszer

A magyar adórendszer digitalizációjának egyik legfontosabb lépéseként az eÁFA rendszer bevezetése új korszakot nyitott az áfabevallások világában.

Az eÁFA egy olyan elektronikus rendszer, amelynek segítségével az adóalanyok egyszerűbben és gyorsabban tudják elkészíteni és benyújtani az áfabevallásaikat. A rendszer számos új funkciót kínál, amelyek jelentősen megkönnyítik az adózók munkáját. Az adóhatóság által biztosított adatok alapján az előre kitöltött bevallások, a gép-gép közötti kommunikáció lehetősége és a felhasználóbarát webes felület mind hozzájárulnak ahhoz, hogy az adózók egyszerűbben tudják teljesíteni adózási kötelezettségeiket. Az adóhatóság számára pedig ezáltal könnyebbé válhat majd az adóbevallások ellenőrzése, így gyorsabban felderíthetők lesznek az esetleges szabálytalanságok. Az eÁFA rendszer bevezetése azonban számos kihívással is jár. Az átálláshoz az adózóknak nemcsak új ismereteket kell szerezniük, hanem IT-rendszereiket is át kell alakítaniuk, hogy kompatibilisek legyenek a rendszerrel.

A jövőben várhatóan tovább fog fejlődni az eÁFA rendszer, és még több új funkcióval fog bővülni. Az adóhatóság célja, hogy az e-ÁFA rendszer segítségével egy még hatékonyabb és átláthatóbb adórendszert hozzon létre. Az új rendszer várhatóan még inkább megkönnyíti majd az adózók életét, és hozzájárul az adórendszer hatékonyságának növeléséhez.

---

<sup>4</sup> reka.kertes@stud.uni-corvinus.hu

# eÁFA – A new era in VAT returns

---

**RÉKA KERTÉSZ**

**Keywords:** eÁFA, VAT return, digitalization, tax system

The introduction of the eÁFA system as a key step in the digitalization of the Hungarian tax system has ushered in a new era for VAT returns.

eÁFA is an electronic system that enables taxpayers to prepare and submit their VAT returns more easily and quickly. The system offers numerous new features that significantly simplify taxpayers' work. Pre-filled returns based on data provided by the tax authority, the possibility of machine-to-machine communication, and a user-friendly web interface all contribute to taxpayers being able to fulfill their tax obligations more easily. For the tax authority, this will make it easier to verify tax returns, allowing for the quicker detection of any irregularities. However, the introduction of the eÁFA system also presents several challenges. To make the transition, taxpayers must not only acquire new knowledge but also adapt their IT systems to be compatible with the system.

In the future, the eÁFA system is expected to continue to develop and expand with even more new features. The tax authority aims to create an even more efficient and transparent tax system with the help of the eÁFA system. The new system is expected to further simplify the lives of taxpayers and contribute to increasing the efficiency of the tax system.



# Könyvvizsgálói asszisztencia digitalizált iskolaszövetkezet segítségével

---

**MENYHÉRT KRISTÓF<sup>5</sup>**

**Kulcsszavak:** innováció, könyvvizsgálat, asszisztencia, iskolaszövetkezet

A könyvvizsgálói piac jelentős átalakuláson megy keresztül Magyarországon. Az új, szigorúbb standardok és a különféle jogszabályi előírások (például az elektronikus archiválás kötelezettsége 2025. január 1-jétől) olyan követelményeket támasztanak hazánkban a könyvvizsgálókkal szemben, amelyeket a hagyományos módszerekkel már nem lehet, vagy csak nagy nehézségek árán lehet teljesíteni. Mindez jelentős többletterhet ró az auditorokra, Diákmunka bevonásával azonban a könyvvizsgálók tehermentesíthetők, ami különösen a kiugróan mozgalmas időszakokban válhat szükségessé. A diákmunka főbb előnyei közé tartozik a rugalmasság, a költséghatékonyság, a friss szemlélet és a hosszú távú utánpótlás lehetősége.

A diákok többek között az alábbi feladatokat tudják ellátni: adatok rendszerezése, analitika-főkönyv egyeztetések, megerősítő levelek rendszerezése, részvétel a leltározáson, folyamatleírások dokumentálása, bakkivonatok ellenőrzése és tesztelése, valamint egyéb hasonló, könnyen és gyorsan betanítható feladatok elvégzése.

A legalkalmasabb diákok hatékony megtalálásában és foglalkoztatásában nyújt segítséget hazánk első olyan iskolaszövetkezete, amely teljesen digitalizáltan működik és kifejezetten a gazdasági szakterületekre fókuszál: az Abbaco Iskolaszövetkezet. Az Abbaco gondosan megválogatja tagságát és vállalati partnereit is, hogy a lehető legsikeresebb karrierrek elindításában működhessen közre, ügyfelei számára pedig egy folyamatosan fejlődő, innovatív környezetet biztosít ahhoz, hogy a munkaadók és a diákok egymásra találjanak, a diákmunkával kapcsolatos adminisztratív teendőket pedig egyszerűen végezzék el.

---

<sup>5</sup> kristof.menyhert@stud.uni-corvinus.hu

# Audit assistance with the help of a digital student cooperative

---

KRISTÓF MENYHÉRT

**Keywords:** innovation, audit, assistance, student cooperative

The auditing market in Hungary is undergoing a significant transformation. New, stricter standards and various legal regulations, such as the mandatory electronic archiving as of January 1, 2025, are imposing requirements on auditors in Hungary that can no longer be met or can only be met with great difficulty using traditional methods. This places a significant additional burden on auditors, but student employment can alleviate this burden, especially during exceptionally busy periods.

The main advantages of student employment include flexibility, cost-effectiveness, a fresh perspective, and the opportunity for long-term recruitment. Students can perform tasks such as data organization, analytical-general ledger reconciliations, organization of confirmation letters, participation in inventory, documentation of process descriptions, verification and testing of bank statements, and other similar tasks that can be easily and quickly learned.

Hungary's first fully digital student cooperative, Abbaco, which focuses specifically on economic fields, provides assistance in finding and employing the most suitable students. Abbaco carefully selects its members and corporate partners to facilitate the launch of the most successful careers and provides its clients with a continuously evolving, innovative environment for employers and students to find each other and easily complete administrative tasks related to student employment.

# A részvényalapú kifizetések kockázatai és ezek hatása az ilyen típusú juttatások alkalmazására az egyes országokban

---

KOVÁCS LILLA<sup>6</sup>

**Kulcsszavak:** részvényalapú kifizetések, IFRS 2, munkavállalói részvényprogram, ösztönzőrendszer

A részvényalapú kifizetések alkalmazásának egyik legfontosabb célja a munkavállalói elköteleződés, a motiváció és a teljesítmény növelése, mivel ezen juttatások még inkább érdekeltté teszik az adott vállalat vezetőit a cég, illetve a tulajdonosok érdekében történő döntéshozatalra. Több kutatás azonban a részvényalapú kifizetések esetleges hátrányaira, kockázataira hívja fel a figyelmet, amelyek többek között a menedzsment esetleges visszaéléseihez kapcsolódnak a saját érdekeik érvényesítése céljából. Ezek közé tartoznak azok a kutatások, amelyek például a kifizetések időzítése és a beszámoló időpontja miatti esetleges manipulációkra vagy a vezetés túlzott kockázatvállalására hívják fel a figyelmet. Kockázatot jelent az is, hogy a menedzsment jelentős befolyása a javadalmazási rendszer kialakítására azt eredményezi, hogy végül nem feltétlenül a részvényesi érdekekkel összhangban hozzák meg a döntéseket.

A részvényalapú kifizetések alkalmazása az egyes országokban is eltérő: vannak olyan régiók, ahol egészen magas a részvényalapú kifizetések aránya, míg máshol egyáltalán nem, vagy csak kisebb volumenben alkalmazzák az ilyen típusú ösztönzőket. Kutatásomban azt vizsgálom, hogy ezen lehetséges kockázatok, illetve hátrányok mennyiben befolyásolják a részvényalapú kifizetések alkalmazását a világ országaiban. Az egyes országok közötti különbségek e tekintetben számos tényezőtől függhetnek, így például a gazdasági és társadalmi helyzettől, az adózási, jogi környezettől, a befektetői elvárásoktól, valamint a vállalatmérettől és az ehhez kapcsolódó globális jelenléttől.

---

<sup>6</sup> lilla.kovacs10@stud.uni-corvinus.hu

# The risks of share-based payments and their impact on the use of this type of benefits in different countries

---

LILLA KOVÁCS

**Keywords:** share-based payments, IFRS 2, share-based payments to employees, incentive scheme

One of the key objectives of the use of share-based payments is to increase employee engagement, motivation and performance, as these rewards make managers more interested in making decisions in the interests of the company and its owners. However, a number of studies have highlighted the potential drawbacks and risks of share-based payments, which are linked, among other things, to possible abuses by management to promote their own interests. These include research highlighting possible manipulation of the timing of payouts, the timing of reporting, or excessive risk-taking by management. There is also a risk that management's significant influence on the design of the remuneration system may result in decisions ultimately not being taken in line with shareholders' interests.

The use of share-based payments also varies from country to country: with some regions having a very high share-based payment rate and others with no or lower levels of use of this type of incentive. In my research, I examine the extent to which these potential risks and drawbacks affect the use of share-based payments in countries around the world. Differences between countries in this respect may depend on a number of factors, such as the economic and social situation, the tax and legal environment, investor expectations, and company size and related global presence.

# Fenntarthatósági jelentések: magyar nagyvállalatok tapasztalatai és tanulságai az elmúlt évek szabályozási változására tekintettel

---

ZANÓCZ ANETT<sup>7</sup>

**Kulcsszavak:** fenntarthatóság, ESG, tanúsítás, interjú

A fenntarthatósági jelentések és az ESG (Environmental, Social, Governance) szabályozás jelentősége napjaink vállalatai számára kiemelkedően fontos, különösen a közérdeklődésre számot tartó nagyvállalatok esetében. Az ESG-vel és fenntarthatósággal kapcsolatos szabályozások folyamatosan bővülnek: a nem pénzügyi jelentéstételi követelmények szigorodnak, a tanúsítási rendszerek megjelenése pedig további átláthatóságot biztosít a fenntarthatósági teljesítmény hitelesítésére. E változások célja, hogy a vállalatok nem csupán a környezeti hatásaikat, hanem társadalmi és irányítási gyakorlataikat is átláthatóan kommunikálják, így biztosítva a hosszú távú fenntarthatóságot és a piaci versenyképességet.

Kutatásom során félig strukturált interjúkat készítettem különböző iparágakban működő vállalatok vezetőivel, hogy feltárjam, hogyan alkalmazzák és érzékelik a nem pénzügyi jelentések szerepét a vállalatuk életében. Az interjúk során adatokat gyűjtöttem a vezetők fenntarthatósági stratégiáiról, a jelentéstétel gyakorlati kihívásairól és a tanúsítások szerepéről. Az elemzés célja az volt, hogy azonosítsam a fenntarthatósági jelentések implementálása során felmerülő főbb kihívásokat, és meghatározzam azokat a kulcstényezőket, amelyek hozzájárulnak a vállalati döntéshozatal sikerességéhez és a szervezeti kultúra fejlődéséhez.

Eredményeim alapján a vezetők szerint a szabályozások változása nemcsak megfelelési terhet jelent, hanem jelentős üzleti lehetőségeket is nyújthat, különösen a reputáció és a versenyelőny növelésében. Összességében a kutatásom rávilágít arra, hogy a fenntarthatósági jelentések és a fenntarthatósági elvek alkalmazása hosszú távú versenyelőnyt biztosíthat a vállalatok számára, amennyiben azokat átlátható és hiteles formában kommunikálják.

---

<sup>7</sup> anett.zanocz@stud.uni-corvinus.hu

# Sustainability reporting: experiences and learnings of large Hungarian companies in the light of recent regulatory changes

---

ANETT ZANÓCZ

**Keywords:** sustainability, ESG, assurance, interview

Sustainability reporting and ESG (Environmental, Social, Governance) regulation are paramount for companies today, especially for large public interest entities. ESG and sustainability regulations are constantly evolving, and non-financial reporting requirements are becoming more stringent. The emergence of independent assurance schemes provides additional transparency to validate sustainability performance. These changes are designed to ensure that companies transparently communicate their environmental impacts and social and governance practices, thus ensuring long-term sustainability and market competitiveness.

In my research, I conducted semi-structured interviews with leaders of companies in different industries to explore how they use and perceive the role of non-financial reporting in their companies' lives. During the interviews, I collected data on managers' sustainability strategies, the practical challenges of reporting, and the role of external assurance. The aim of my analysis was to identify the main challenges faced in implementing sustainability reporting and to identify critical factors that contribute to the success of corporate decision-making and the development of organizational culture.

My findings suggest that managers believe regulatory change not only creates compliance burdens but can also provide significant business opportunities, particularly in terms of enhancing reputation and competitive advantage. Overall, my research highlights that sustainability reporting, and the application of sustainability principles can provide companies with a long-term competitive advantage if they are communicated transparently and credibly.

# A nonprofit és a forprofit érdekhordozók közötti különbség

---

FÁBICS ISTVÁN<sup>8</sup>

**Kulcsszavak:** érdekhordozó, nonprofit, számviteli beszámoló, társadalmi hatás

A nonprofit gazdálkodó szervezetek számviteli beszámolójának egyik kulcsfontosságú eleme az érdekhordozók (stakeholderek) meghatározása és azok igényeinek figyelembevétele. A nonprofit szektor esetében az érdekhordozók köre véleményem szerint általában szélesebb, mint a forprofit szektorban, mivel a szervezetek nem csupán a tulajdonosok vagy részvényesek érdekeit szolgálják, hanem közvetlen hatással vannak a társadalom különböző széles csoportjaira, állami intézményekre, támogatóikra is. A kutatás bemutatja a nonprofit gazdálkodó szervezetek számviteli beszámolóinak érdekhordozóit, azok jellemzőit, valamint a nonprofit és forprofit szektor közötti alapvető érdekhordozói különbségeket. A nonprofit szektorban a legfontosabb érdekhordozók közé tartoznak az adományozók, támogatók, a jótékonyági szervezetek vezetői, a kedvezményezettek, az állami hatóságok és a közösség, míg a forprofit szektorban a befektetők, tulajdonosok, hitelezők és az állam szerepe dominál. A nonprofit szektor sajátossága, hogy az érdekelt felek nem csupán pénzügyi eredményekre, hanem társadalmi és környezeti hatásokra is kíváncsiak, ami eltérő számviteli és beszámolási gyakorlatokat eredményez. Ezen kívül a nonprofit szervezetek számára az átláthatóság és a hitelesség kulcsfontosságú, mivel a támogatóik bizalmát kell megőrizniük. A beszámolók gyakran nemcsak pénzügyi mutatókat, hanem programok és projektek eredményeit, valamint a társadalmi hasznosságot is bemutatják. A nonprofit szektorban a beszámolók lehetőséget adnak arra, hogy a szervezetek megerősítsék kapcsolataikat széles körű, sajátos érdekhordozóikkal. A nonprofit és forprofit szektor közötti érdekhordozói különbségek megértése segíti a szervezeteket a fenntarthatóság és a társadalmi felelősségvállalás erősítésében.

---

<sup>8</sup> fabics@uni-corvinus.hu

# The usefulness of the financial reports

---

ISTVÁN FÁBICS

**Keywords:** stakeholder, nonprofit, financial report, social impact

A key element of the financial reporting of nonprofit organizations is the identification of stakeholders and the consideration of their needs. In my opinion, the range of stakeholders in the nonprofit sector is generally broader than in the for-profit sector, as nonprofit organizations not only serve the interests of owners or shareholders but also have a direct impact on various broad groups in society, government institutions, and their supporters. This research presents the stakeholders of nonprofit organizations' financial reports, their characteristics, and the fundamental stakeholder differences between the nonprofit and for-profit sectors. In the nonprofit sector, key stakeholders include donors, supporters, charity organization leaders, beneficiaries, government authorities, and the community, while in the for-profit sector, investors, owners, creditors, and the state play a dominant role. A unique feature of the nonprofit sector is that stakeholders are not only interested in financial outcomes but also in social and environmental impacts, leading to different accounting and reporting practices. Additionally, transparency and credibility are crucial for nonprofit organizations, as they need to maintain the trust of their supporters. Reports often showcase not only financial indicators but also the results of programs and projects, as well as social utility. In the nonprofit sector, reports provide an opportunity for organizations to strengthen their relationships with their wide-ranging, unique stakeholders. Understanding the differences in stakeholders between the nonprofit and for-profit sectors helps organizations enhance sustainability and social responsibility.



# A szolvencia és a kockázat egyensúlya: A Szolvencia II hatása az európai biztosítók pénzügyi stratégiáira

---

**DR. SZABÓ MÁRIA LAURA<sup>9</sup>**

**Kulcsszavak:** biztosítók, Szolvencia II, portfólióelemzés, kockázatkezelés

Kutatásomban országonként aggregáltan vizsgálom a Szolvencia II alá tartozó országok mérlegeit, és arra keresem a választ, hogy az általános hosszú-távú pénzügyi stabilitás milyen kapcsolatban áll a portfólió allokációval. A Szolvencia II alá tartozó országok elkülönült vizsgálata azért releváns, mert ezen országoknak 2016. óta meg kell felelniük a szigorú szavatolóítéke követelménynek (SCR), így különösen érdekes, hogy ezek az országok, más mutatók terén is kiemelkedő pénzügyi stabilitást mutatnak-e. Kutatásomban a pénzügyi stabilitást az Összes eszköz/Összes kötelezettség (A/L) mutatóval mérem az országonkénti aggregált portfóliókra. A kutatás során felhasznált adathalmaz az EIOPA honlapjának adatbázisából származik, amely 29 országra vonatkozóan tartalmazza negyedévenként országonként aggregáltan a biztosítói mérlegek adatait 2016-tól kezdődően. Kutatásom során a két fő hipotézisem: Hipotézis 1: Tekintettel a Szolvencia II szigorú rendszerére a biztosítók nemcsak az SCR mutató szerint, hanem az A/L mutató szerint is jelentős pénzügyi stabilitással rendelkeznek, azaz kimagasló, minimum 1,25 A/L mutatóval. Hipotézis 2: azok az országok, amelyeknek a legmagasabb az A/L mutatójuk befektetéseik legalább 50%-át kötvényekben tartják.

Kutatásom során az első hipotézist elvettem, ugyanis az SCR követelményeket teljesítő országok jelentős része nem éri el az 1,25-ös A/L mutatót, a második hipotézist azonban elfogadtam, ugyanis az A/L mutató szerint legjobban teljesítő 10 ország közül 9 esetben teljesül a hipotézis szerinti állítás. További érdekes megfigyelés, hogy a pénzügyileg fejlett Dánia, Svédország és Hollandia biztosítói befektetéseiknek több, mint 10%-át tartják kockázatos eszközökben (részvényekben és derivatívákban). Jelentős regionális különbségek figyelhetők meg; a kelet-közép európai biztosítók döntő többsége 70-80% körüli kötvény állománnyal rendelkezik, míg a nyugat-európai országok kötvény állománya számos esetben 50% alatti a befektetési portfólión belül. A különböző számok mögött a kockázattűrő képességbeli különbségek, a felügyeleti szervek eltérő követelményei, valamint a regionális és nemzeti pénzügyi piacok közötti eltérések húzódnak meg.

---

<sup>9</sup> maria.szabo@stud.uni-corvinus.hu

# Balancing solvency and risk: the impact of solvency II on the financial strategies of European insurers

---

DR. MÁRIA LAURA SZABÓ

**Keywords:** insurers, Solvency II, portfolio analysis, risk management

In my research, I analyze the balance sheets of countries subject to Solvency II on an aggregated basis, aiming to understand how overall long-term financial stability is related to portfolio allocation. The separate analysis of countries under Solvency II is particularly relevant because, since 2016, these countries have had to comply with the strict Solvency Capital Requirement (SCR). This makes it especially interesting to investigate whether these countries also demonstrate outstanding financial stability in other metrics. In my research, I measure financial stability using the Total Assets/Total Liabilities (A/L) ratio for the aggregated portfolios of each country. The dataset used in my research comes from the EIOPA database, which provides quarterly aggregated balance sheet data for insurers across 29 countries, starting from 2016.

My research focuses on two main hypotheses: Hypothesis 1: Given the strict Solvency II framework, insurers not only demonstrate significant financial stability according to the SCR indicator but also show strong stability according to the A/L ratio, with an outstanding minimum A/L ratio of 1.25. Hypothesis 2: Countries with the highest A/L ratios allocate at least 50% of their investments in bonds.

I rejected the first hypothesis during my research, as a significant portion of the countries that meet the SCR requirements do not achieve the 1.25 A/L ratio. However, I accepted the second hypothesis, as 9 out of the 10 countries with the highest A/L ratios meet the condition regarding bond allocation. Another interesting observation is that insurance companies in financially highly developed countries like Denmark, Sweden, and the Netherlands hold more than 10% of their investments in risky assets (equities and derivatives). Significant regional differences can also be observed: the vast majority of insurers in Central and Eastern Europe hold around 70-80% of their portfolios in bonds, while in many Western European countries, bond allocations are below 50% within their investment portfolios. The differences in these figures can be attributed to varying levels of risk tolerance, differing regulatory requirements of supervisory authorities, and the discrepancies between regional and national financial markets.

# Adókedvezmények a globális minimumadó tükrében

---

LANGMÁR ANNA<sup>10</sup>

**Kulcsszavak:** Pillar 2, Globális minimumadó, Adókedvezmények, BEPS

Az OECD ajánlásainak mentén kialakított globális minimumadó (továbbiakban: GMCT) szabályozás a 2023. évi LXXXIV. törvény (a globális minimum-adószintet biztosító kiegészítő adókról és ezzel összefüggésben egyes adótörvények módosításáról) hatályba lépésével került bevezetésre Magyarországon. Alanyai azon magyarországi illetőséggel rendelkező multinacionális vagy nagyméretű vállalatcsoportok tagjai, amelyek végső anyavállalatának éves konszolidált bevétele az előző négy adóévből legalább kétszeresén eléri a 750 millió eurót. A GMCT szabályozás a 15% alatti effektív adórátával rendelkező országok esetében kiegészítő adók kivetésén keresztül az adószintet minimum rátáig növeli. A kiegészítő adók kivételre kerülhetnek a forrás országa, a végső anyavállalt országa vagy egy másik csoporttag országa által. Mivel a kialakított szabályozás korlátozott körben meghatározott módosító tételeket vesz figyelembe az effektív adókulcs számítás során hatása az adóalap- és adókedvezményekre jelentős.

Az effektív adókulcs kalkulációja során alkalmazott módosító tételek, valamint az adóalap- és adókedvezmények bemutatásán keresztül összehasonlításra kerül a globális minimumadó hatása a tradicionális adókedvezményekre, valamint az új kutatás-fejlesztési adókedvezményre. Kutatásom arra keresi a választ milyen hatása lesz a GMCT szabályozásnak az adóalap- és adókedvezményekre, valamint, hogy mennyiben más az új kutatás-fejlesztési adókedvezmény hatása a kiegészítő adó mértékére.

---

<sup>10</sup> anna.langmar@stud.uni-corvinus.hu

# Tax incentives in the light of the global minimum tax

---

ANNA LANGMÁR

**Keywords:** Pillar 2, Global minimum tax, Tax incentives, BEPS

The global minimum corporate tax rules (GMCT), based on the proposals of the OECD, came into effect in Hungary by the introduction of the 2023. LXXXIV. law (about the top-up taxes ensuring the global minimum tax rate and the modifications of tax laws connected to it). The subjects of this law are group members of multinational or large domestic groups located in Hungary whose ultimate parent entity's consolidated income equals or surpasses 750 million euros in at least two of the four previous tax years. The main goal of the GMCT rules is to raise the effective tax rate to the minimum level in countries where it is below 15% by imposing top-up taxes levied by the country of origin, the country of the ultimate parent entity or the country of another group member. Because the corrections used in the calculation of the effective tax rate are specified in a limited scope, the introduction of GMCT rules will have a significant effect on tax incentives.

By presenting the adjustments used during the calculation of the effective tax rate and the impact of tax incentives on the effective tax rate the study compares the effect of the GMCT rules on traditional tax incentives and the new research and development tax incentive. The study aims to answer the questions: what effect the GMCT rules will have on the benefits provided by tax incentives and how different is the effect of the new research and development tax incentive on the top-up tax liabilities compared to traditional tax incentives.

# Minőségbiztosítás a felsőoktatásban

TARPATAKI ELEONÓRA<sup>11</sup>

**Kulcsszavak:** számvitel oktatás, minőségbiztosítás, készségek, tanulási módszer

A minőségbiztosítás a felsőoktatásban kulcsfontosságú szerepet játszik a programok és intézmények megbízhatóságának, valamint a képzések minőségének biztosításában. Az akkreditációs folyamatok a nemzeti és nemzetközi normák, standardok és eljárások alapján történnek, amelyek célja, hogy a hallgatók és a társadalom számára garantálják az oktatás színvonalát. A minőségbiztosítási eljárások gyökerei a középkori egyetemekig nyúlnak vissza, ahol már akkor is léteztek normák és szabályok a tanítás minőségének fenntartására. Az Egyesült Államokban a 19. század végén kezdődött a formalizált akkreditációs folyamatok kialakulása, amikor regionális akkreditáló testületek alakultak a felsőoktatási intézmények értékelésére. Az 1900-as évekre már standardizált kritériumok léteztek, amelyeket a programok és intézmények értékelésére használtak.

Az európai minőségbiztosítási rendszerek a 20. században alakultak ki, különösen a bolognai folyamat 1999-es elindításával, amely az egész kontinensen a képzések összehasonlíthatóságát és az intézmények közötti átjárhatóságot célozta. Az ESG (Európai Szabványok és Irányelvek) bevezetése 2005-ben, majd 2015-ben való finomítása tovább erősítette a minőségbiztosítási kereteket. Az ESG célja a felsőoktatási intézmények működésének és minőségbiztosításának egységesítése volt. Az iránymutatások arra ösztönzik az intézményeket, hogy alakítsanak ki belső minőségbiztosítási folyamatokat, amelyek rendszeres önértékelésekből és külső értékelésekből állnak. Az ESG hangsúlyozza a hallgatóközpontú megközelítést, amely biztosítja, hogy a hallgatók aktívan vegyenek részt a tanulási folyamatban és a minőségbiztosítási intézkedések előkészítésében.

A minőségbiztosítás tehát nem csak egy folyamat, hanem a felsőoktatás fejlődésének és innovációjának alapja, amely hozzájárul a diplomás munkaerő piaci versenyképességének növeléséhez is.

<sup>11</sup> eleonora.tarpataki@uni-corvinus.hu

# Quality assurance in higher education

---

ELEONÓRA TARPATAKI

**Keywords:** accounting education, quality assurance, skills, learning/teaching methods

Quality assurance in higher education plays a key role in ensuring the reliability of programmes and institutions, and the quality of training. Accreditation processes are based on national and international norms, standards, and procedures, which aim to guarantee the quality of the education provided to students and society. The roots of quality assurance procedures go back to medieval universities, where standards and regulations were already in place to maintain the quality of teaching. In the United States, formalised accreditation processes began to emerge in the late 19th century, when regional accreditation bodies were established to assess higher education institutions. By the 1900s, standardised criteria existed and were used to evaluate programmes and institutions.

European quality assurance systems emerged in the 20th century, in particular with the launch of the Bologna Process in 1999, which aimed at comparability of qualifications and mobility between institutions across the continent. The introduction of the ESG (European Standards and Guidelines) in 2005 and its refinement in 2015 further strengthened the quality assurance framework. The ESG aimed to standardise the operation and quality assurance of higher education institutions. The guidelines encourage institutions to develop internal quality assurance processes consisting of regular self-assessments and external evaluations. The ESG emphasises a student-centred approach, ensuring that students are actively involved in the learning process and in the preparation of quality assurance measures.

Quality assurance is therefore not only a process, but also the basis for the development and innovation of higher education, which contributes to increasing the competitiveness of the graduate workforce in the market.

# A globális minimumadó aktuális kérdései

---

CZOBOLY GERGELY<sup>12</sup>

**Kulcsszavak:** globális minimumadó, GloBE, ESG, minőségbiztosítás

A minőségbiztosítás a felsőoktatásban kulcsfontosságú szerepet játszik a programok és intézmények megbízhatóságának, valamint a képzések minőségének biztosításában. Az akkreditációs folyamatok a nemzeti és nemzetközi normák, standardok és eljárások alapján történnek, amelyek célja, hogy a hallgatók és a társadalom számára garantálják a nyújtott oktatás színvonalát. A minőségbiztosítási eljárások gyökerei a középkori egyetemekig nyúlnak vissza, ahol már akkor is léteztek normák és szabályok a tanítás minőségének fenntartására. Az Egyesült Államokban a 19. század végén kezdődött a formalizált akkreditációs folyamatok kialakulása, amikor regionális akkreditáló testületek alakultak a felsőoktatási intézmények értékelésére. Az 1900-as évekre már standardizált kritériumok léteztek, amelyeket a programok és intézmények értékelésére használtak.

Az európai minőségbiztosítási rendszerek a 20. században alakultak ki, különösen a bolognai folyamat 1999-es elindításával, amely az egész kontinensen a képesítések összehasonlíthatóságát és az intézmények közötti mobilitást célozta. Az ESG (Európai Szabványok és Irányelvek) bevezetése 2005-ben, majd 2015-ben való finomítása tovább erősítette a minőségbiztosítási kereteket. Az ESG célja a felsőoktatási intézmények működésének és minőségbiztosításának egységesítése volt. Az iránymutatások arra ösztönzik az intézményeket, hogy alakítsanak ki belső minőségbiztosítási folyamatokat, amelyek rendszeres önértékelésekből és külső értékelésekből állnak. Az ESG hangsúlyozza a hallgatóközpontú megközelítést, amely biztosítja, hogy a hallgatók aktívan vegyenek részt a tanulási folyamatban és a minőségbiztosítási intézkedések előkészítésében.

A minőségbiztosítás tehát nem csak egy folyamat, hanem a felsőoktatás fejlődésének és innovációjának alapja, amely hozzájárul a diplomás munkaerő piaci versenyképességének növeléséhez is.

---

<sup>12</sup> gergely.czoboly@uni-corvinus.hu

# Current issues of the global minimum tax

---

**GERGELY CZOBOLY**

**Keywords:** global minimum tax, GloBE, ESG, quality assurance

Since the adoption of the European Union directive, the global minimum tax has become a focal point of professional interest, as nearly 3,000 Hungarian companies will need to apply it from January 1, 2024. The regulation covers all Hungarian subsidiaries whose corporate group has an annual consolidated revenue exceeding €750 million, whether the parent company is based in the EU or a third country.

The global minimum tax represents a significant change for businesses, as it not only entails substantial administrative tasks but may also generate additional tax liabilities. The new regulatory framework has disrupted the established status quo, prompting reactions from both companies and governments. Countries are introducing legislative amendments to optimize existing tax incentives in line with the global minimum tax. In Hungary, several tax rules have been amended, and new tax incentives and state subsidies have been introduced. Additionally, companies are increasingly optimizing their operations for the global minimum tax, with a particular emphasis on accounting policies. In this process, the provisions of the temporary CbCR (Country-by-Country Reporting) exemption offer special opportunities, presenting both potential advantages and risks.

The presentation focuses on the challenges and complexities associated with calculating the global minimum tax, detailing the tax and accounting responsibilities of companies in relation to the global minimum tax, and provides an outlook on the potential impacts of recent tax changes made in response to these requirements.



# A kisebb gazdálkodó egységek könyvvizsgálati standardja

---

PROF. DR. LUKÁCS JÁNOS<sup>13</sup>

**Kulcsszavak:** ISA for LCE, kisebb gazdálkodó egység, arányos könyvvizsgálat, szakmai megítélés

Az IAASB 2023-ban kidolgozott és közzétett, majd 2024-ben megvitatott egy új, úttörő, önálló könyvvizsgálati standardot, az ISA for LCE-t, amelyet az ISA-k választható alternatívájaként ajánlja alkalmazni a kisebb, kevésbé összetett entitások, gazdálkodó egységek pénzügyi kimutatásainak könyvvizsgálata során. Az új standardot a 2025. december 15-én vagy azt követően kezdődő könyvvizsgálatokra vonatkozóan lehet alkalmazni, ha az adott ország hatóságai azt jóváhagyták.

Bevezetésére azért van szükség, mert az ISA-kat elsősorban nagyobb gazdálkodó egységekre tervezték, túl bonyolultak, összetettek és szövevényesek. Ugyanakkor sem a könyvvizsgálati eljárások, sem pedig a dokumentálás terén nincs egyértelműen meghatározva, tisztázva, hogy mi az elegendő elvárás, így azt nem is lehet objektíven számonkérni és minősíteni. Az SME-k vagy LCE-k esetében szükség van egy ügyfél nagyságához méretezett, egyszerűbb, hatékonyabb és eredményesebb standardra, amit a könyvvizsgáló és ügyfele is könnyen megért és alkalmaz. Nem egy új könyvvizsgálati rendszerről, az ISA-k újraértelmezéséről van szó, nem dolgoztak ki új módszertant az LCE-kre, hanem a könyvvizsgálat alapelveire építve egyszerűsíti a standardok alkalmazását, az ügyfélre szabja könyvvizsgálat folyamatát, támogatja azon kisebb könyvvizsgáló cégek munkáját, piacon maradását, amelyek nem rendelkeznek a nagyokra jellemző kiterjedt erőforrásokkal. Megkönnyíti számukra a könyvvizsgálati standardok megértését, és megszünteti a bonyolultabb környezetekre tervezett redundanciákat. Az új standard a legfontosabb könyvvizsgálati követelményekre és a legkockázatosabb területekre összpontosít, és kiküszöböli azokat, amelyek a kevésbé összetett gazdálkodó egységekre jellemzően nem alkalmazhatók. (Kockázatalapú megközelítés, dokumentációs követelmények egyszerűsítése szakmai megítélés alapján, gyakorlati útmutatás, adminisztratív terhek, bonyolultság és időigény csökkentése, hatékonyság növelése.) Szerkezete, elrendezése és áramlása hozzáférhetőbbé, érthetőbbé és kezelhetőbbé teszi a könyvvizsgálat egész folyamatát. Nem egy egyszerűsített, hanem

---

<sup>13</sup> janos.lukacs@uni-corvinus.hu

egy testreszabott standard, amelyet egy adott könyvvizsgálati szegmens figyelembevételével dolgoztak ki, olvashatóbb, rövidebb, lényegretörőbb és navigálhatóbb. Arányosan igazodik a gazdálkodó egység méretéhez és egyedi, speciális igényeihez. A közérdeket szolgálja azáltal, hogy elősegíti a kisebb gazdálkodó egységek könyvvizsgálatának életképességét, biztosítja következetességét, összehasonlíthatóságát és minőségét, és ezzel erősíti az LCE pénzügyi kimutatásaiba vetett bizalmat. Ugyanolyan szintű észszerű bizonyosságot biztosít, mint az ISA-k alapján végzett könyvvizsgálat. Hozzájárulhat a könyvvizsgálói szakma módszertanának továbbfejlesztéséhez, a felhasználóbarát könyvvizsgálati eszközök pedig növelhetik a szakma vonzerejét, ösztönözhetik az új generációt a könyvvizsgálói szakma választásához.

# Audit standards for smaller entities

---

**PROF. DR. JÁNOS LUKÁCS**

**Keywords:** ISA for LCE, smaller entity, proportionate audit, professional judgment

In 2023, the IAASB developed and published a new, pioneering, standalone audit standard, the ISA for LCE, which was discussed in 2024 and recommended as an optional alternative to the ISAs for auditing the financial statements of smaller, less complex entities. This new standard may be applied for audits starting on or after December 15, 2025, provided it has been approved by the authorities in the respective country.

Its introduction is necessary because the ISAs were primarily designed for larger entities and are too complicated, complex, and intricate. At the same time, neither the audit procedures nor the documentation requirements are clearly defined or clarified in terms of what constitutes sufficient requirements, making it difficult to objectively assess and qualify. For SMEs or LCEs, there is a need for a simpler, more efficient, and effective standard tailored to the size of the client, which is easy for both the auditor and the client to understand and apply. This is not a new auditing system or a reinterpretation of ISAs, nor has a new methodology been developed for LCEs; instead, it simplifies the application of standards based on the fundamental principles of auditing, tailoring the audit process to the client, supporting smaller audit firms that lack the extensive resources typical of larger firms. It facilitates their understanding of audit standards and removes redundancies designed for more complex environments. The new standard focuses on the most critical audit requirements and risk areas, eliminating those that are typically inapplicable to less complex entities. (Risk-based approach, simplification of documentation requirements based on professional judgment, practical guidance, reduction of administrative burden, complexity, and time, and increased efficiency.) Its structure, layout, and flow make the entire audit process more accessible, understandable, and manageable. It is not a simplified, but a tailored standard developed with a specific audit segment in mind, making it more readable, shorter, more concise, and navigable. It is proportionately aligned with the size of the entity and its unique, specific needs. It serves the public interest by enhancing the viability, consistency, comparability, and quality of audits of smaller entities, thereby strengthening confidence in the financial statements of LCEs. It provides the same level of reasonable assurance as an audit conducted under ISAs. It may contribute to the further development of audit methodology, while user-friendly audit tools could increase the profession's attractiveness, encouraging the new generation to choose the auditing profession.

